

Vabilo k prebiranju jesenskega novičnika Dovolj za vse!

Pozdravljeni in toplo vabljeni k prebiranju tretjega novičnika, ki ga pripravljamo v okviru projekta *Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri*. Tokratna številka je posvečena **skupnostni energetiki**. Ta je prepoznana kot ključni dejavnik pravočasnega in pravičnega podnebno-energetskega prehoda, kjer je glavni poudarek na zmanjšanju rabe energije in uporabi obnovljivih virov. Brez »energetskih državljanov« in skupnostnih energetskih projektov se ta prehod ne bo zgodil dovolj hitro, da bi se zavarovali pred nevarnimi posledicami podnebnih sprememb.

Pogoji za skupnostne energetske projekte so se v Sloveniji letos pomembno izboljšali s **spremembo regulative na področju samooskrbe z električno energijo**, o kateri pišemo v pravnem koticu.

Z vami delimo še sveže vtise s strokovne ekskurzije z ogledom **skupnostne sončne elektrarne** v hrvaških Križevcih. Uspešno izvedene skupnostne energetske projekte pa imamo tudi v Sloveniji – v nadaljevanju opisujemo nekatere **dobre prakse** na področjih učinkovite rabe energije in oskrbe lokalnih skupnosti z energijo iz obnovljivih virov.

Ob robu dobrim praksam predstavljamo naš **priročnik za postavitev skupnostne sončne elektrarne**, pišemo o **pravnih oblikah in finančnih modelih** za izvedbo skupnostnih energetskih projektov ter o naslavljanju **energetske revščine**. Ne spreglejte tudi prispevka o **spodbudah Eko sklada (tudi) za zadrage**.

Z namenom spodbujanja aktivnega državljanstva opozarjamo na pomembnost sodelovanja v procesu priprave **Nacionalnega energetskega-podnebnega načrta** za zagotovitev ugodnejšega systemskega okolja za skupnostne energetske projekte.

V napovedniku vas vabimo na zanimive in poučne dogodke. Ne spreglejte predvsem **tretje nacionalne konference Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri z delavnico za koordinatorje skupnostnih projektov**, ki bo 14. novembra v Ljubljani.

Prijetno branje in uspešne skupnostne projekte vam želimo,

ekipi Umanotere in Focusa

Več o projektu *Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri* si lahko preberete [tukaj](#).

Vsebina

Zakaj posvečamo novičnik skupnostni energetiki?

Dobre prakse zmanjšanja rabe energije in oskrbe z obnovljivimi viri

- > Skupnostno financirana sončna elektrarna: reportaža s strokovne ekskurzije
- > Energetska prenova naselja Planina v Kranju
- > Energetska obnova večstanovanjskih stavb v Zagorju ob Savi
- > Sončna zadruga v podporo občinam pri prehodu na zelene vire energije
- > Vaške skupnostne vetrnice

Ob robu dobrim praksam

- > Priročnik za izvedbo skupnostne sončne elektrarne
- > Pravne oblike in finančni modeli za izvedbo skupnostnih energetskih projektov
- > Spodbude Eko sklada za zadrage
- > Naslavljanje energetske revščine s pomočjo skupnostnih energetskih projektov

Pravni koticek

- > Izboljšani pogoji za skupnostne projekte proizvodnje električne energije iz OVE

Aktualno

- > Nacionalni energetskega-podnebnega načrta – prebivalci kot steber energetskega prehoda

Napovednik

- > Strokovna ekskurzija z ogledom Zavoda Sopotniki
- > Tretja nacionalna konferenca *Dovolj za vse*
- > Mednarodna konferenca Bogastvo lokalnih skupnosti

O koristnih gradivih Dovolj za vse

www.DovoljZaVse.si

Zakaj posvečamo novičnik skupnostni energetiki?

Izid tega novičnika sovпада z objavo posebnega poročila Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC) o učinkih globalnega segrevanja za 1,5 °C nad predindustrijsko ravno. Poglavitno sporočilo tega vodilnega znanstvenega dokumenta o potrebnih ukrepih za boj proti podnebnim spremembam je, da ni več časa za odlašanje. Za zaščito ljudi, skupnosti in ekosistemov bi morali v kratkem času dveh desetletij postati družba z ničelnimi emisijami toplogrednih plinov. To je naše **okno priložnosti za preprečitev nevarnih podnebnih sprememb** z zmanjšanjem rabe energije, opustitvijo fosilnih goriv (premoga, nafte, zemeljskega plina) in prehodom na 100% obnovljivo energijo. **Brez »energetskih državljanov« in skupnostnih energetskih projektov se ta prehod ne bo zgodil dovolj hitro.**

Skupnostni energetski projekti predpostavljajo, da so skupnosti in državljani lastniki projektov zmanjševanja in učinkovite rabe energije, proizvodnje iz razpršenih obnovljivih virov energije, skupnostne nabave energije ter upravljanja z omrežjem, ali pa da pri njih participirajo. Pri tem imata najvišjo prioriteto **varčevanje z energijo in učinkovita raba energije**, saj hitra zamenjava fosilnih virov z obnovljivimi ob trenutnih velikih potrebah po energiji ni mogoča. Pri proizvodnji energije pa se zmanjšuje pomen velikih, centraliziranih elektrarn in narašča pomen sodelovanja skupnosti v upravljanju s sonaravnim sončnim, vetrnim, vodnim, biomasnim, bioplinskim in geotermalnim potencialom, ki je na voljo v lokalnih okoljih. **Obnovljivi viri energije omogočajo prebivalcem in skupnostim, da postanejo pomemben akter v energetskem sistemu, ne le kot porabniki, temveč tudi kot proizvajalci.**

Skupnostni energetski projekti ljudem omogočajo, da se neposredno vključijo in sprejemajo odločitve o lastni energetski prihodnosti, izkoriščanje lokalnih energetskih virov pa usmerijo v **izgradnjo socialnega kapitala, ustvarjanje prihrankov, povečevanje zaposlitvenih možnosti v lokalnem okolju ter ustvarjanje prihodkov za reševanje razvojnih potreb skupnosti.**

Dobre prakse skupnostnih energetskih projektov

Skupnostno financirana sončna elektrarna v Križevcih na Hrvaškem – reportaža s strokovne ekskurzije

Druga strokovna ekskurzija, ki smo jo organizirali v okviru projekta *Dovolj za vse – skupnostno upravljanje z življenjskimi viri*, nas je 19. septembra popeljala na Hrvaško – državo, ki je po statističnih kazalnikih zadnja v EU po instalirani moči sončnih elektrarn. In cilj našega ogleda je bila ravno ena izmed redkih sončnih elektrarn pri naših sosedih. Postavitev sončne elektrarne na strehi razvojnega centra in tehnološkega parka v Križevcih je namreč omogočilo financiranje z **mikroposojili občanov in močna podpora občine.**

Mesto Križevci je prva lokalna skupnost na Hrvaškem, ki je izvedla projekt **skupinskega investiranja v obnovljive vire energije (OVE)**. V zgolj 10 dneh po objavi vabila vlagateljem so zbrali potrebnih 230.000 kun (31.000 EUR) za gradnjo elektrarne. Državljeni so se lahko vključili v projekt z minimalnim posojilom v višini 135 EUR, medtem ko je povprečno posojilo znašalo 400 EUR. Posojila se bodo iz prihrankov pri nabavljeni električni energiji vlagateljem povrnila v 10 letih s 4,5-odstotno obrestno mero. Po tem obdobju bo **elektrarna postala last občine.**

30-kilovatna fotonapetostna elektrarna je projektirana tako, da bo pokrila del potreb po električni energiji uporabnikov stavbe, na kateri je postavljena. Poslovni model skupnostne elektrarne je inovativno prilagojen hrvaškemu pravnemu okvirju in pričakovanjem občanov, ki so nastopili v vlogi vlagateljev.

Pogovor o projektu in njegovih koristih: Tomislav Tkalec iz društva Focus, župan Križevcevc Mario Rajn in Ivan Zoković iz ZEZ

Glavni nosilec in pobudnik projekta je bila Zelena energetska zadruga (ZEZ), krovna organizacija na področju energetskega združništva na Hrvaškem. Kot sta pojasnila župan in predstavnik zadruga, bi lahko najeli tudi ugodnejši kredit pri komercialni banki ali investicijo izpeljali z občinskimi sredstvi. A prioriteta projekta ni bila višina dobičkov. S projektom so želeli občane aktivno vključiti v proizvodnjo energije, jim ponuditi možnost investiranja v OVE in v lokalni skupnosti izboljšati ozaveščenost o celoviti trajnostni razvojni usmerjenosti občine.

Zaradi projekta skupnostno financirane sončne elektrarne je bila občina deležna velike medijske pozornosti, kar je **okrepilo odločenost in samozavest lokalne skupnosti na poti trajnostnega razvoja**. Po besedah župana želi občina s postavitvijo sončnih elektrarn na strehah stavb v občinski lasti delovati kot zgled in povečevati sprejemljivost projektov obnovljivih virov med ljudmi. Njihov strateški cilj je energetska neodvisnost oziroma oskrba z energijo iz OVE do leta 2030.

Predstavnik Zelene energetske zadruga Ivan Zoković pa je poudaril pomen izkoriščanja OVE na takšen način, da **ekonomske in okoljske dobrobiti ostanejo v lokalni skupnosti**. Pri tem ima prednost proizvodnja iz razpršenih virov, saj velike naložbe (npr. v hidroelektrarne) praviloma speljejo dobičke izven lokalne skupnosti, ki pa je soočena z degradacijo okolja in poslabšanjem kakovosti življenja. Zadruga že načrtuje nadaljnje projekte, ki bodo financirani z množičnim financiranjem (angl. *crowdfunding*), pri čemer se bodo osredotočali na izgradnjo sončnih elektrarn in izkoriščanje biomase.

Energetska prenova naselja Planina v Kranju

Stanovanjska soseska Planina velja za največje stanovanjsko naselje v celotni gorenjski regiji. V njej živi približno 16.000 stanovalcev. Projekt celostne energetske prenove stavb in sistema oskrbe s toploto je zgled integralne energetske sanacije na osnovi pobude uporabnikov, ki so se združili v **civilno iniciativo**. Je tudi primer odličnega sodelovanja med investitorji, upravljavcem, civilno iniciativo in Mestno občino Kranj.

Investicija stanovalcem soseske ob **višji kakovosti bivanjskega okolja** omogoča **nižje stroške ogrevanja in sodoben način pridobivanja energije**. Za Mestno občino Kranj pa je najpomembnejše občutno zmanjšanje obremenitev okolja.

[Pisarna prenove soseske Planina](#) je v okviru načrtovanja prenove organizirala številne delavnice in druge dogodke za stanovalce.

Foto: Pisarna prenove soseske Planina

Obnova je obsegala zamenjavo zastarelih kotlov, vgradnjo sistema za sproizvodnjo toplote in električne energije ob boljši izrabi energije plina, sanacijo razvodnega omrežja in postopno obnovo vseh stanovanjskih objektov (toplotno izolacijo fasad in podstrešij ter zamenjavo oken). V energetske obnovljenih stavbah so bili ugotovljeni **prihranki med 25 in 42 % končne rabe toplote**.

Ogrevalni sistem je bil obnovljen na pobudo Civilne iniciative Ogrevanje za Planino. Vzporedno je bil ustanovljen konzorcij Soenergetika d.o.o. (Gorenjske elektrarne, Domplan, HSE, Petrol), ki je delno sofinanciral obnovo kotlovnice in celotno sproizvodnjo.

Energetska obnova večstanovanjskih stavb v Zagorju ob Savi

V soseski Polje v Zagorju ob Savi so v sklopu projekta revitalizacije rudniških površin Remining Lowex v obdobju 2007–2012 energetske sanirali skoraj 400 stanovanj v večstanovanjskih stavbah. Sanacija je vključevala izolacijo fasad, kleti in ostrešij, menjavo oken, vgradnjo delilnikov toplote in varčno razsvetljavo v skupnih prostorih.

V obnovljenih zgradbah se je **letna poraba energije znižala za kar 47 odstotkov**. Del sredstev za obnovo je bil na voljo iz samega projekta, ostalo pa so prispevali lastniki stanovanj – v največji meri Stanovanjsko podjetje in posamezni lastniki – ter Eko sklad. Gre za primer obnove, kjer je pobudo za njeno izvedbo prevzela sama **občina**, ki je tudi na takšen način želela izboljšati kakovost bivanja v lokalni skupnosti. Energetska sanacija stavb v občini se nadaljuje tudi po izvedenem projektu, saj ima občina sprejeto strategijo energetske sanacije stavb, ki jo tudi uspešno izvaja.

Sončna zadruga v podporo občinam pri prehodu na zelene vire energije

Sončna zadruga je bila ustanovljena leta 2013. Njena soustanoviteljica je tudi Skupnost občin Slovenije (SOS), kjer so zaznali velik interes občin za doseganje energetske samooskrbe in so jih želeli podpreti pri prehodu na obnovljive vire energije in pri zniževanju stroškov za energijo. V zadrugo se lahko vključijo javne ustanove (občine), zasebna podjetja in tudi fizične osebe (občani).

Sončna zadruga za svoje člane izvaja **pripravo administrativnih postopkov za izvedbo investicijskih projektov ter finančni in projektni management**. Sodelovala je pri načrtovanju in postavitvi daljinskih sistemov ogrevanja na lesno biomaso (DOLB) v občinah Cerkvenjak, Rogašovci, Gornji Petrovci in Loški potok, pripravljajo tudi sistem v Šalovcih. Gre za predelavo zastarelih

kurišč na kurilno olje v sodobna, ekološko in energetske učinkovita kurišča na lesno biomaso. Pri tem poskrbijo za oskrbo z lesno biomaso iz lokalnega okolja, kar oblikuje **lokalne energetske verige**. Te poleg prihrankov za občino prinašajo tudi dodaten zaslužek lokalnim lastnikom gozdov oziroma delovna mesta v pripravi sekancev oz. peletov.

Sončna zadruga se je kljub svojemu imenu doslej osredotočala na energetske izrabo lesne biomase in hidropotenciala. V prihodnosti – ob ugodnejši zakonodaji in spodbudah – pa svoje delovanje vidijo tudi na področju vzpostavljanja **energetskih skupnosti za proizvodnjo električne energije v sončnih elektrarnah**.

Vaške skupnostne vetrnice

V vasi Dardesheim v Nemčiji živi vsega 760 prebivalcev, vendar jim je v zadnjih 25 letih uspelo postaviti skupno 31 vetrnic s kapaciteto 66 MW. V lokalnem podjetju Windpark Druiberg, ki upravlja z vetrnicami, so lahko **partnerji oz. delničarji zgolj lokalni prebivalci**, vanj pa je vključenih približno 90 % vseh vaščanov. Ti so se projekta lotili z željo, da bi ustavili selitev domače proizvodnje iz regije in okrepili lokalno gospodarstvo ter da bi postali energetske samozadostni. Tudi **dobički, ki jih podjetje ustvarja, se vračajo nazaj k lokalnim delničarjem**. Del dobičkov namenjajo za nove projekte: sončne elektrarne, ogrevanje na biomaso in sisteme za shranjevanje energije, pa tudi za lokalne človekoljubne, socialne in kulturne organizacije. Takšna razdelitev dobička je zapisana v statutu podjetja.

Tudi v drugih državah, ne zgolj v Sloveniji, se pojavljajo nasprotovanja vetrnicam in težave glede njihovega delovanja. Vendar lastniki skupaj z lokalno skupnostjo te težave sproti rešujejo. Tako recimo v primeru, ko delujoča vetrnica meče rotirajočo senco na določen objekt ali hišo, kar je moteče za tamkajšnje prebivalce, to rešijo tako, da vsak dan v času, ko vetrnica meče senco na problematično lokacijo, delovanje vetrnice za tisti čas avtomatsko izklopijo. Ko senca preide dalje, se vetrnica ponovno vklopi.

Ob rob dobrim praksam

Priročnik za izvedbo skupnostne sončne elektrarne

Postavitev skupnostne sončne elektrarne je organizacijski, finančni in administrativni izziv. Z željo, da bi olajšali izvedbo takšnih projektov v prihodnje ter spodbudili širok nabor akterjev k aktiviranju na področju trajnostnega izkoriščanja lokalnih obnovljivih virov energije, smo pripravili [Priročnik za izvedbo skupnostne sončne elektrarne s predstavijo korakov načrtovanja in izvedbe projekta](#).

Priročnik sledi konkretnemu primeru, kjer je občina lastnica objekta ali strehe, kamor naj bi se postavila sončna elektrarna, partnerji oz. lastniki sončne elektrarne pa so organizirani v zadrugo. Opis izvedbe tega primera pa ne zmanjšuje uporabnosti priročnika za druge oblike izvedbe skupnostnega projekta OVE. Priročnik je v

večini uporaben tudi za projekte na področju drugih obnovljivih virov energije, saj sta načrtovanje in dinamika izvajanja takšnih projektov precej podobna.

Pravne oblike in finančni modeli za izvedbo skupnostnih energetskih projektov

Skupnostni energetski projekti se lahko izvajajo v različnih oblikah. Poleg posameznikov v njih značilno sodelujejo zadruge, kmetije, podjetja, lokalne oblasti, neprofitne organizacije in neformalne skupine. Za financiranje se uporabljajo različni viri, kot so sredstva iz razpisov, skupnostno financiranje, soinvestiranje, skupnostni razvojni skladi ipd.

Najznačilnejša oblika za skupnostne energetske projekte so **zadruga**. Gre namreč za organizacijsko obliko, v kateri imajo vsak član, ne glede na višino vplačanega posameznega deleža in število vplačanih deležev, pri odločanju vedno samo en glas. Torej ni bolj in manj vplivnih članov, ampak imajo pri odločanju in glasovanjih vsi enako moč. Pri tem je pomemben občutek soupravljanja – občutek, da ima lokalno prebivalstvo vpliv pri energetskem projektu, da je del te zgodbe; potem tudi lažje sprejemajo premike. Drugi dejavnik pa je, da si

zadruga v prvi vrsti ne prizadeva za ustvarjanje dobička, ampak koristi za vse svoje člane. V **združenje REScoop.eu** je vključenih več kot 1.250 evropskih energetskih zadrug in s tem milijon državljanov, ki so aktivni v energetski tranziciji. Poleg združnega modela je pogosto tudi **delničarstvo v podjetjih**. Pri teh oblikah gre za investiranje v projekte, kjer investitorji postanejo solastniki rezultatov projekta (npr. skupnostne elektrarne).

Pri oblikah množičnega financiranja, skupinskega ali mikro kreditiranja ter množičnega investiranja investitor praviloma ne postane solastnik, temveč zgolj vloži ali posodi svoj denar za izvedbo projekta. Klasično **množično financiranje** (angl. *crowdfunding*) je zasnovano na podlagi nagrajevanja ali donacije. V zameno za donacijo lahko dobimo neko nagrado, nismo pa vključeni pri potencialnih finančnih donosih. Model **množičnih kapitalskih naložb** (angl. *crowdinvensting*) predpostavlja, da posamezniki investirajo v zameno za delež v dobičku ali prihodku, ki ga bo ustvaril projekt. Model **množičnega ali mikro kreditiranja** pa posameznikom omogoča posojanje denarja projektu v zameno za povračilo posojila in dogovorjenih obresti. Prednost »množičnih« modelov je v tem, da posameznikom omogočajo, da se aktivno vključijo v skupnostne energetske projekte ter postanejo del energetske tranzicije, četudi ne razpolagajo z velikimi finančnimi sredstvi in tehničnim znanjem.

Spodbude Eko sklada tudi za zadruga

Zadruga kot nosilke projektov na področju učinkovite rabe in obnovljivih virov energije so upravičene do finančnih spodbud Eko sklada. Na voljo so spodbude v obliki **nepovratnih sredstev** in **kreditov s subvencionirano obrestno mero**.

EKO SKLAD

SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

Pred dnevi objavljen nov [javni poziv](#) predvideva spodbude za enega ali več ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije, med katerimi so tudi naprave za samooskrbo iz OVE in sistemi za soproizvodnjo toplote in elektrike (SPTe). Višina nepovratnih sredstev znaša do 20 %, višina kredita pa do 80 % upravičenih stroškov naložbe, brez DDV, po letni obrestni meri trimesečni EURIBOR + 0 %.

Poleg tega so za področje obnovljivih virov energije odprti pozivi za pridobitev ugodnega kredita s subvencionirano obrestno mero še za naslednje tri sklope ukrepov:

- [Naprave za soproizvodnjo toplote/hladu in električne energije iz obnovljivih virov energije;](#)
- [Postavitev oziroma rekonstrukcija ali razširitev sistemov in naprav za ogrevanje ali hlajenje prostorov in pripravo sanitarne tople vode, ki kot primarni energent uporabljajo obnovljive vire energije;](#)
- [Naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije.](#)

Poleg obstoječih javnih pozivov pa bo v kratkem objavljen tudi poziv za finančne spodbude v obliki nepovratnih sredstev za pravne osebe. Informacije o spodbudah Eko sklada so dostopne [tukaj](#).

Naslavljanje energetske revščine s pomočjo skupnostnih energetskih projektov

V Sloveniji gospodinjstva za elektriko, plin in druga goriva porabijo skoraj 7 % razpoložljivih sredstev, pri gospodinjstvih z najnižjimi dohodki pa je ta delež praviloma še veliko višji. Leta 2015 si primerno toplega stanovanja ni moglo privoščiti 14 % gospodinjstev v najnižjem dohodkovnem razredu. Energetska revščina je v Sloveniji realnost.

Skupnostni projekti obnovljivih virov energije lahko v lokalni skupnosti pripomorejo tudi k zmanjševanju energetske revščine. Pionirji na tem področju so v Veliki Britaniji, kjer združni energetski projekti postajajo dober način za prispevanje k tovrstnim potrebam skupnosti. Repowering London je neprofitna organizacija, ki je izvedla več združnih projektov sončnih elektrarn. Elektrarne so postavljene na strehe stavb v občinski lasti, združniki pa so lokalni prebivalci. Vsak član zadruga je prispeval svoj delež, ki mu prinaša dogovorjene skromne letne donose, dobiček, ki ostane, pa namenijo v t. i. skupnostni program za energetske prihranke. Iz tega sklada nato neposredno financirajo različne ukrepe za zmanjševanje energetske revščine v lokalni skupnosti, kot so tesnjenje oken in vrat, izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjih, pa tudi izobraževalne in ozaveščevalne aktivnosti.

Pravni kotiček

Izboljšani pogoji za skupnostne projekte proizvodnje električne energije iz OVE

Maja 2018 je Vlada RS sprejela spremembo [Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije](#), ki pomembno izboljšuje pogoje za skupnostne projekte proizvodnje električne energije iz OVE (sonca, vetra, vode in geotermalne energije). Po novem je namreč mogoče izvajati projekte samooskrbe *tudi na večstanovanjskih in javnih stavbah* (in ne samo na lastni strehi gospodinjstva oz. malega poslovnega odjemalca). Uvedena je tudi *možnost namestitve naprave za samooskrbo s strani druge osebe*, ki ni lastnik merilnega mesta. Ta z lastnikom merilnega mesta ali lastniki merilnih mest v večstanovanjski stavbi sklene pogodbo o medsebojnih razmerjih pri dobavi električne energije iz te »elektrarne«.

Tako lahko na primer v lokalni skupnosti zainteresirane fizične ali pravne osebe, *združene v »energetsko zadrugo«*, *postavijo sončno elektrarno na večstanovanjskem bloku ali poslovni stavbi* in se vključijo v shemo samooskrbe, ki je finančno zanimivejša od prodaje elektrike v omrežje. S spremembo uredbe je tudi *odpravljena omejitev moči naprave za samooskrbo*. Nadomeščena je z omejitvijo navidezne moči, ki je preko merilnega mesta lahko oddana v omrežje in znaša 11 kVA. Odpravlja se tudi letna omejitev priključene moči.

S proizvedeno elektriko se v celoti ali delno pokrivajo potrebe objekta, na kateri je »elektrarna« nameščena. Morebitni presežek električne energije lahko lastnik naprave odda v omrežje, od koder lahko energijo tudi vzame, ko je njegova naprava ne proizvaja dovolj. V ta namen ima merilno mesto in sklenjeno pogodbo z dobaviteljem električne energije (vzorec [Petrolove pogodbe](#)). Naprave za proizvodnjo električne energije morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa [Pravilnik o tehničnih zahtevah naprav za samooskrbo z električno energijo iz obnovljivih virov energije](#), ki določa predvsem varnostne zahteve elektrarne. Pred priključitvijo naprave pa je treba pridobiti soglasje pri distribucijskem operaterju električne energije na tem območju.

Obračun oddane in prejete električne energije se opravi letno. Če je ustvarjen presežek oddane energije nad prejeto, se ta neodplačno prenese v last dobavitelja. Za delno kritje stroškov nakupa naprave za samooskrbo *je pri Eko skladu mogoče pridobiti enkratno nepovratno subvencijo*.

Aktualno

Nacionalni energetsko-podnebni načrt: prebivalci kot steber energetskega prehoda

V skladu z evropsko zakonodajo mora vlada do konca leta 2019 pripraviti Nacionalni energetsko-podnebni načrt (NEPN), ki bo opredelil ukrepe, s katerimi bomo zagotovili izpolnjevanje dogovorjenih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, energetskih prihrankov in rabe obnovljivih virov energije do leta 2030. Proces priprave načrta že poteka, vodi pa ga Ministrstvo za infrastrukturo. NEPN predstavlja priložnost za naslavljanje potenciala, ki ga imajo prebivalci in skupnosti pri sooblikovanju prihodnosti slovenske energetike, in za *identificiranje podpornih mehanizmov, ki so potrebni za pospešitev sodelovanja prebivalcev pri prehodu na OVE*.

Proces priprave nacionalnega načrta bi moral potekati v sodelovanju z javnostjo. Odprt in vključujoč proces pa je priložnost za posameznike, lokalne skupnosti, občine, nevladne organizacije in druge, da v procesu zagovarjajo rešitve, ki bodo v prihodnje pri nas omogočile večjo vlogo energetskih državljanov in skupnosti ter hitrejši prenos dobrih praks.

Zavedanje, da je vključevanje prebivalcev in lokalnih skupnosti bistvenega pomena za doseganje dolgoročnih podnebnih ciljev, se krepi po vsej Evropi. Velik potencial za sodelovanje prebivalcev v energetski tranziciji obstaja tudi pri nas. V poročilu [Potencial za energetske državljane v Evropski uniji](#), ki je bilo objavljeno jeseni leta 2016, so raziskovalci inštituta CE Delft ugotovili, da bi lahko do leta 2050 v Sloveniji svojo električno energijo iz sonca in vetra proizvajala skoraj polovica prebivalcev. S tem bi zadostili 25 % potreb po električni energiji.

Napovednik

25. oktober: Strokovna ekskurzija s predstavitvijo dejavnosti Zavoda Sopotniki, zavoda za medgeneracijsko solidarnost

Vabimo vas, da na terenu spoznate skupnostno dobro prakso na področju mobilnosti, ki predstavlja inovativno rešitev za prevoz starostnikov brez lastnega prevoza, za njihovo vključevanje v aktivno družbeno življenje ter za spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja in prostovoljstva.

Na spremljevalni okrogli mizi bomo v družbi uglednih gostov spoznali dejavnike uspeha in večplastne koristi dejavnosti za občino, starostnike, prostovoljce in za celotno lokalno skupnost. Predstavili bomo tudi druge dobre prakse somobilnosti ter spodbude in načine, kako jih prenesti tudi v druga slovenska okolja. Prijave sprejemamo na prijavnici, ki jo najdete v [vabilu](#) s podrobnim programom.

14. november: 3. nacionalna konferenca Dovolj za vse

Želite preživeti navdihujoč dan v družbi drugih zainteresiranih za skupnostne projekte? Iščete prostor za vzpostavljanje partnerstev ali bi radi preverili svojo idejo? Vas zanima, kako je nekaterim že uspelo skupnostno financirati projekt, vzpostaviti stanovanjsko zadrugo, ali s skupnostno elektrarno ohraniti življenje v podeželski skupnosti? Si želite okrepite večšine za izvajanje skupnostnih projektov?

Pridružite se nam 14. novembra v ljubljanskem hotelu Union na naši tretji nacionalni konferenci z naslovom *Načela ustvarjalne skupnosti v praksi*. Ob robu konference bo potekala *delavnica za koordinatorje skupnostnih projektov*. Prijavnico in informacije o programu najdete v [vabilu](#).

Konferenca Bogastvo lokalnih skupnosti

Inštitut za politike prostora vabi na [mednarodno konferenco Bogastvo lokalnih skupnosti](#), ki se bo odvijala 8. 11. v Ljubljani. Poleg zanimivih primerov iz Evrope bodo predstavljene tudi dobre prakse iz Slovenije, razprava pa bo tekla tudi o tem, kako lahko občine spodbujajo ustvarjanje vrednosti v lokalnem okolju z viri, ki jih že imajo na voljo.

Gradiva in priročniki na spletni strani **Dovolj za vse**

Na spletni strani dovoljazvse.si pod zavihkom »Gradiva« najdete vrsto koristnih publikacij, ki so nastale v okviru projekta *Dovolj za vse*, pa tudi uporabna gradiva drugih avtorjev.

Vodnik po skupnostnem upravljanju z življenjskimi viri predstavi koncept skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri in vključuje opise domačih in tujih praks na področjih (1) urejanja prostora, (2) samooskrbe s hrano, (3) energetske učinkovitost in oskrbe iz lokalnih obnovljivih virov ter (4) lokalnega krožnega gospodarstva in trajnostne potrošnje. Dobre prakse so zbrane tudi v **Katalogu dobrih praks**, ki vsebuje 12 domačih in tujih primerov, ki nam skozi podrobnejši opis kažejo velik potencial skupnostnih projektov pri naslavljanju sodobnih izzivov.

Pripravljenih je že pet priročnikov, ki korak za korakom predstavijo, kako se lotiti skupnostnih projektov na konkretnih področjih: **Priročnik za ureditev skupnostnega prostora**, **Priročnik za izvedbo skupnostne sončne elektrarne**, **Priročnik za ureditev skupnostnega vrta**, **Priročnik za izvajanje spremljane poti v šolo s pešbusom in bicivlakom** in **Priročnik za vzpostavitev združnega razpršenega hotela**. Kot podpora priročnikom za konkretne projekte pa služi **Priročnik za izvajanje skupnostnih projektov**, ki se podrobno posveti procesnim vidikom priprave in izvajanja skupnostnih projektov. Pozabili nismo niti na morebitna pravna vprašanja. Na ta odgovori **Analiza normativnega okvira za uvedbo skupnostnih projektov**.

Med gradivi drugih avtorjev prav tako najdete priročnike, pa tudi smernice, priporočila in druge uporabne vsebine: smernice za vključevanje občanov in drugih zainteresiranih skupin v procese odločanja v občini, priporočila za izvajanje participatornega proračuna, navodila za vzpostavitev Knjižnice REČI in priročnik za ozelenjevanje občinskega proračuna.

Vsa gradiva na spletni strani so namenjena spodbujanju projektov skupnostnega upravljanja z življenjskimi viri. Vabljeni k prebiranju, uporabi in širjenju.

*Spremljajte novice in napovedi dogodkov na FB strani **Dovolj za vse**, pridružite se nam na terenskih ogledih dobrih praks, prebirajte novičnike, načrtujte udeležbo na novembrski nacionalni konferenci – srečanju aktivnih predstavnikov lokalnih skupnosti, v okviru katere organiziramo delavnico za krepitev koordinatorjev skupnostnih projektov.*

Opozorite nas na področja, na katerih bi bilo potrebno izboljšati sistemsko (zakonodajno, administrativno ...) okolje za izvedbo skupnostnih projektov v Sloveniji – priporočila bomo naslovili na pristojne inštitucije.